

Valstybinė kainų ir energetikos
kontrolės komisija
GAUTA

2014 -09- 03

Nr. RA-8514

AKCINĖ BENDROVĖ „LIETUVOS DUJOS“

Aguonų g. 24, LT-03212 Vilnius, tel. (8 5) 236 0210, faks. (8 5) 236 0200, el. p. ld@lietuvosdujos.lt, http://www.dujos.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 120059523, PVM mokėtojo kodas LT200595219
Atsiskaitomoji sąskaita (IBAN): LT67 7044 0600 0164 3818, SWIFT (BIC): CBVILT2X, AB SEB bankas

Valstybinei kainų ir energetikos
kontrolės komisijai
Verkių g. 25C-1
LT-08223 Vilnius

2014-09-03 Nr. 7-291-972

DĖL ENERGETIKOS ĮMONIŲ INVESTICIJŲ VERTINIMO IR DERINIMO VALSTYBINĖJE KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOJE TVARKOS PAKAITIMO

AB „Lietuvos dujos“ (toliau – Bendrovė), išnagrinėjusi Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) viešajai konsultacijai pateiktą derinti Komisijos parengto nutarimo „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2009 m. liepos 10 d. nutarimo Nr. O3-100 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2003 m. birželio 17 d. nutarimo Nr. O3-35 „Dėl Energetikos įmonių investicijų projektų derinimo Valstybinėje kainų ir energetikos kontrolės komisijoje tvarkos patvirtinimo“ pakeitimo“ pakeitimo projektu keičiamą Energetikos įmonių investicijų vertinimo ir derinimo Valstybinėje kainų ir energetikos kontrolės komisijoje tvarkos aprašą (toliau – Aprašas), teikia savo pastabas bei siūlymus.

1. Siekiant išvengti pasitaikančių reikalavimų skirtumų ir užtikrinti aiškų reglamentavimą siūlome patobulinti tvarkos projektą, kiekvienam energetikos sektoriui (Dujos, SND, Elektros, Šilumos) taikomus reikalavimus nuosekliai išdėstant atskiruose skyriuose ar atskiruose punktuose.
2. Siekiant suvienodinti skirtingų energetikos sektorių investicijų derinimo reikalavimus, siūlome pakoreguoti gamtinių dujų sektoriaus įmonių derinamų investicijų vertę ir 6.1.1.1.1 punktą išdėstyti taip:
 - „6.1.1.1.1. kai įmonė aptarnauja 100 tūkst. ir daugiau vartotojų ir (arba) investicijų vertė yra ne mažesnė kaip 0,3 1,0 mln. Eur;
 - 6.1.1.1.2. investicijos, kurios sudaro 5 proc. ar daugiau nuo visų planuojamų metinių investicijų sumos, bet ne mažiau kaip 0,15 0,5 mln. Eur (išskyrus Tvarkos aprašo 46 punkte numatytus atvejus).“
3. Aprašo 7.2.6 punkte numatyta, kad kaštų-naudos analizė gali būti neatliekama tik investicijoms, skirtoms ilgalaikio turto atstatymui. Vertinant tai, kad ir kitos investicijos (pvz.: saugumo ir tiekimo patikimumo užtikrinimo projektai) gali būti neefektyvios, siūlome šį punktą koreguoti ir išdėstyti taip:
 - „7.2.6. kaštų-naudos analizė (išskyrus atitinkamo sektoriaus įmonių investicijas, kurios gali būti neefektyvios);“
 - Siūlome atitinkamai pakoreguoti ir Aprašo 12 priedą.
4. Aprašo 7.2.13 punkte prašoma nurodyti „investicijos įtaką Dujų, SND ir Elektros įmonės paslaugų kokybei“. Neaišku kas turima omenyje. Jeigu tai „paslaugų kokybės rodikliai“, kurie nustatyti „Gamtinių dujų įmonių teikiamų paslaugų patikimumo ir kokybės rodiklių, jų įvertinimo tvarkos apraše“ (Komisijos 2012 m. balandžio 11 d. nutarimas Nr.

O3-90) ir, kurių minimalų lygį nustato Komisija, tai bendra tendencija rodo, kad atskirų investicijų projektų įgyvendinimas padės išvengti neplanuotų dujų skirstymo nutraukimų investicinio projekto įgyvendinimo vietoje, iš esmės sumažins planinių remonto darbų apimtį ir tokiu būdu pagerins skirstymo paslaugų kokybę konkrečioms vartotojams, tačiau prognozuoti įtakos bendram skirstymo paslaugų kokybės lygiui neįmanoma.

Be to, ne visi investiciniai projektai gali būti tiesiogiai susiję su investicijomis į gamtinių dujų sistemas (pvz. IT sistemų modernizavimas ir kt.).

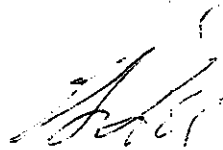
5. Aprašo 7.4 punkte nurodoma, kad Komisijai pareikalavus energetikos įmonės pateikia ir kitus investicijas pagrindžiančius dokumentus ir informaciją. Siekiant išvengti neapibrėžtumo ir neprognozuojamos papildomos naštos įmonėms, teikiant papildomą informaciją, siūlome Apraše nurodyti baigtinį investicijų derinimui reikalingų dokumentų sąrašą.
6. Aprašo antrasis skirsnis „Bendrai derinamų investicijų sąrašo derinimas“ nustato bendrai derinamų investicijų sąrašo derinimo reikalavimus. Neaišku, kada ir kokiam laikotarpiui yra derinamas šis sąrašas, koks turėtų būti jo detalumas. Mūsų nuomone, vadovaujantis galiojančiais teisės aktų reikalavimais, gamtinių dujų sektoriuje investicijų derinimas yra atliekamas vykdant reguliuojamų kainų viršutinių ribų nustatymo mechanizmą. Dujų įmonės prieš kiekvieną reguliavimo periodą pateikia ir derina su Komisija 5 metų ilgalaikę reguliuojamos veiklos programą, vėliau reguliavimo periodo metu, koreguojant kainų viršutines ribas, pateikia Komisijai patikslintą programą ir paaiškina susidariusius skirtumus. Komisija bet kada gali paprašyti pagrįsti vykdomas ar įvykdytas investicijas ir atitinkamai priimti sprendimus dėl planuojamų ar įvykdytų investicijų, tad Komisija turi įrankius efektyvių ir būtinų investicijų užtikrinimui. Šiame Aprašo projekte siūlomas investicijų derinimo mechanizmas sukurtų painių ir nenuoseklų reguliavimą bei papildomą administracinę naštą dujų įmonėms, be naudos vartotojams. Neaišku, kaip suderinus investicijų sąrašą būtų galima atsisakyti įgyvendinti investicijas pasikeitus aplinkybėms, arba vykdyti naujas, nesuderintas investicijas. Siūlome atsisakyti tokio bendrai derinamų smulkių investicijų principo, nenuoseklus ir sudėtingo derinimo proceso ir šią tvarką supaprastintų, paliekant ūkio subjektams teisę vykdyti ūkinę veiklą vadovaujantis sektorių reguliuojančiais teisės aktais, sistemos bei rinkos poreikiais.
7. 48 punkte nėra aišku apie kokį energetikos įmonės metinį planą, kuriame būtų reglamentuojamos sistemos techninės galimybės yra kalbama. Teisės aktai nenumato pareigos dujų skirstymo sistemos operatoriams rengti tokį planą.
8. Aprašo 51.3 punkto antras sakinytis neatitinka 51 punkto konteksto. Siūlome šį sakinį išbraukti.
9. Naujų nebuitinių vartotojų prijungimas vykdomas pagal teisės aktų reikalavimus. Gamtinių dujų sektoriuje tai aiškiai reglamentuoja Komisijos patvirtinta „Gamtinių dujų naujų vartotojų, naujų dujų sistemų ir biodujų jėgainių prijungimo įkainių nustatymo metodika“ (Žin. 2012, Nr. 111-5669). Nebuitinių vartotojų prijungimas yra analogiškas buitinių vartotojų prijungimui, todėl siūlome papildyti Aprašo 53 punktą ir jį išdėstyti taip:
„53. Naujų buitinių ir (arba) nebuitinių vartotojų prijungimas prie Dujų ir Elektros įmonių sistemų, kai buitinis ir (arba) nebuitinis vartotojas atsiskaito su energetikos įmone už prijungimo paslaugą teisės aktų nustatyta tvarka, suprantamas kaip su Komisija suderintos investicijos vykdymas ir papildomas derinimas, nustatytas šiame Tvarkos apraše, tokiai investicijai nereikalingas.“
Atitinkamai siūlome išbraukti 55 punktą.
10. Aprašo 60.5 punktas yra nelogiškas – čia negali būti kalbama apie kitą reguliuojamą veiklą, todėl siūlome jį patikslinti ir išdėstyti taip:
„60.5. kitos reguliuojamai veiklai vykdyti būtinos investicijos.“
11. Didelės apimties ir neaiškiai išdėstytas Aprašo 63 punktas. Siūlome išskirti reikalavimus pagal sektorius.

12. Aprašo Antrojo skirsnio „Kaštų – naudos analizės pagrindimas“ 68 punkte nurodyti naudų vertinimo reikalavimai, tokie, kaip potencialių nuostolių vartotojams ar aplinkos taršos mažinimo įvertinimas, sukuria abejotinos vertės administracinę našta, nėra susiję su operatorių veikla, kokybiškam šių užduočių atlikimui turės būti pasitelktos nepriklausomų ekspertų paslaugos, o patirtos sąnaudos turės būti pripažintos pagrįstomis, kas galiausiai įtakos energetikos sektoriaus paslaugų kainų augimą. Siūlome atsisakyti 68.1 ir 68.5 punktų.
13. Nėra aiški Aprašo 79 p. formuluotė „Investicijos, iš kurių visiškai negaunama pajamų“. Siūlome patikslinti Aprašo 79 p. formuluotę ir išdėstyti ją taip:
„Investicijoms, kurios nedidina transportuojamo energijos kiekio, finansiniai rodikliai – finansinė grynoji dabartinė vertė (FGDV) ir finansinė vidinė grąžos norma 9FVGN) – nėra skaičiuojami“.
14. Manome, kad Aprašo 91 punkte pateikta neteisinga nuoroda į Viešųjų pirkimų įstatymo 8² straipsnio 3 dalies 6, 9 ir 10 punktuose (šių punktų šioje dalyje nėra). Taip pat šiame aprašo punkte numatyta, kad kai Komisija tam tikromis aplinkybėmis neatsižvelgia į viešųjų pirkimų rezultatus, investicijoms įvertinti būtų vadovaujamosi sustambintais statybos darbų kainų skaičiavimais. Tačiau ne visi investiciniai projektai gali būti tiesiogiai susiję su statybos darbais (kaip tai suprantama pagal Statybos įstatymo reikalavimus), todėl yra netikslinga vadovautis tik sustambintais statybos darbų kainų skaičiavimais. Atsižvelgiant į išdėstytą, siūlome koreguoti Aprašo 91 punktą ir jį išdėstyti taip:
„91. Komisija, vertindama jai pateiktas derinti faktiškai atliktas investicijas, atsižvelgia į investicijoms įgyvendinti Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka surengtų viešųjų pirkimų rezultatus. Komisija, esant Viešųjų pirkimų įstatymo 95¹ straipsnyje nurodytoms aplinkybėms, į viešųjų pirkimų rezultatus neatsižvelgia ir faktiškai atliktų investicijų sumą vertina pagal investicijų projekto rengimo momentu įgyvendintus analogiškus ar panašius investicijų projektus bei pagal kitus informacijos šaltinius.“
15. Aprašo 93 punkte minimos Ūkio ministro 2008 m. birželio 25 d. įsakymu Nr. 4-266 patvirtintos *Naujų gamtinių dujų sistemų naujoje dujofikuojamoje teritorijoje įrengimo ir naujų vartotojų gamtinių dujų sistemų prijungimo prie perdavimo ar skirstymo sistemų taisyklės* Ūkio ministro 2012 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 4-1257 pripažintos netekusiomis galios.
Naujų gamtinių dujų sistemų naujoje dujofikuojamoje teritorijoje įrengimą ir naujų vartotojų gamtinių dujų sistemų prijungimą reglamentuoja 2012 m. gruodžio 11 d. energetikos ministro įsakymu Nr. 1-261 patvirtintos *Naujų perdavimo ar skirstymo sistemų nedujofikuotoje teritorijoje įrengimo, naujų vartotojų gamtinių dujų sistemų prijungimo prie perdavimo ar skirstymo sistemų ir vartotojų gamtinių dujų sistemų įrengimo tvarkos aprašas*. Atitinkamai siūlome koreguoti Aprašo 93 punktą.
16. Atsižvelgiant į Aprašo 95 punkto lentelėje aprašytus investicijų vertinimo kriterijus, siūlome atitinkamai koreguoti Aprašo 94.3 punktą ir jį išdėstyti taip:
„94.3. numatomų pastatyti dujotiekio tinklų ilgis.“
17. Koreguotinas Aprašo 95 punktas, nes lentelėje nurodytas ne lyginamasis svoris balais, o pateikta punktų numeracija. Atitinkamai koreguotina ir punktų, einančių po 95 punkto, numeracija.
18. Aprašo 102 punkte turi būti pateikta nuoroda į 6 formulę.
19. Aprašo 109 ir 110 punktai gali būti taikomi tik kalbant apie investicijų, dujofikuojant naujas teritorijas, vertinimą, todėl siūlome atitinkamai juo perkelti į Aprašo šeštąjį skirsnį.
20. Siūlome papildyti Aprašo 118 punktą nurodant, kad jis taikomas investicijoms derinamoms pagal Aprašo 6.1.1. punktą, ir jį išdėstyti taip:
„118. Atitinkamo sektoriaus energetikos įmonės per 30 dienų nuo su Komisija suderintos investicijos (nurodytos 6.1.1 punkte) įgyvendinimo dienos Komisijai pateikia dokumentus, pagrindžiančius faktiškai patirtas sąnaudas, susijusias su investicijos

įgyvendinimu. Jeigu faktiškai patirtos sąnaudos yra mažesnės už investicijos vertę, nustatytą su Komisija derinant investiciją, arba yra iki 10% didesnės su Komisija suderintos investicijos vertės, laikoma, jog investicijos pakartotinai derinti su Komisija nereikia.“

21. Aprašo 1 priedo 1 punkte nurodytos investicijos sistemų saugumui ir tiekimo patikimumui užtikrinti bei esamos sistemos atstatymui negeneruoja pajamų, o Aprašo 79 punkte nurodyta, kad investicijoms, iš kurių visiškai negaunama pajamų, finansiniai rodikliai – finansinė grynoji dabartinė vertė (FGDV) ir finansinė vidinė gražos norma (FVGN) – nėra skaičiuojami. Todėl siūlome koreguoti Aprašo 1 priedą, aiškiai nurodant, kad vertinant investicijas sistemų saugumui ir tiekimo patikimumui užtikrinti bei esamos sistemos atstatymui finansinė grynoji dabartinė vertė (FGDV) ir finansinė vidinė gražos norma (FVGN) neskaičiuojami.
22. Norime dar kartą atkreipti Komisijos dėmesį ir pasiūlyti viešai neskelbti derinamų konkrečių investicinių projektų investicijų dydžio, tokiu būdu užtikrinant skaidrų ir efektyvų viešųjų pirkimų procesą bei didesnę naudą vartotojams.

Generalinio direktoriaus pavaduotojas –
technikos direktorius

Tomas Šidlauskas

ORIGINALAS NEBUS SIUNČIAMAS

N. Biknius, tel. 236 0241, el. p. n.biknius@lietuvosdujos.lt